

Krystyna Nowik

ZAPOŻYCZONE NAZWY DRZEW W TOPONIMII POLSKIEJ

Siedziby ludzkie od najdawniejszych czasów przejmowały nazwy od roślin występujących na danym terenie. Na ok. 110 nazw miejscowych wymienionych w *Bulli gnieźnieńskiej* podstawą dziesięciu są rośliny (np. *Grochowiszczce*, *Dębica*, *Klonowa*). Również w najnowszych nazwach, np. przy polonizacji nazewnictwa na ziemiach zachodnich i północnych po 1945 r., często sięgano do nazw roślin (por. z Opolszczyzny *Jablonka*, niem. Klemstein, *Jemielin*, niem. Friedrichsfelde, *Wierzbiec*, niem. Wackenau). Nie wszystkie rośliny w jednakowym stopniu są onomastycznie atrakcyjne. Najlepiej funkcję orientującą, identyfikującą w terenie pełnią oczywiście drzewa i krzewy, rosnące w większych lub mniejszych skupiskach, jak i pojedynczo. Toteż właśnie głównie nazwy drzew, nieco rzadziej krzewów, znalazły swe odbicia w nazwach geograficznych¹.

Lasy pokrywały pierwotnie prawie cały obszar Polski. Były to przeważnie lasy mieszane, z przewagą drzew liściastych, tylko w reglu górnym podobnie jak dziś był las świerkowy². Drzewa i krzewy rosnące w tych lasach to głównie brzozy, buki, cisy, dęby, graby, jesiony, jodły, jarzębiny, jałowce, jeżyny, klony, kaliny, lipy, leszczyny, maliny, olchy, sosny, świerki, wierzyby, wiązy oraz drzewa owocowe dziko rosnące: jabłonie, grusze, śliwy, wiśnie, czereśnie. Rośliny te na ziemiach Słowian rosły od najdawniejszych czasów, nazwy ich są w większości do dziś ogólnosłowiańskie, rodzime lub będące bardzo starymi zapożyczeniami o zasięgu ogólnosłowiańskim, jak np. buk, jawor z germ., brzoskwinia, czereśnia, winorośl z dawnej łaciny³. Wszystkie w większym lub mniejszym stopniu odbiły się w nazewnictwie. Czy znalazły w nim odbicie też nazwy drzew i krzewów będące późniejszymi pożyczkami, wyrazami, które dotarły do polszczyzny w czasach historycznych?

¹ Por. V. Šmilauer, *Rostliny a místní jména*, „Zpravodaj Místopisné Komise ČSAV” 1969, 1, s. 43–55.

² M. Dobrowolska, *Przemiany środowiska geograficznego Polski do XV w.* Warszawa 1961, s. 45.

³ Por. W. Budziszewska, *Słowiańskie słownictwo dotyczące przyrody żywej*, Wrocław 1965, s. 294–296; *Słownik starożytności słowiańskich*, t. 1, Wrocław 1961, s. 383–384.

niosła ze sobą kolonizacja niemiecka. Jak się okazało, nazwy tych roślin jednak w niewielkim stopniu przeniknęły do toponimii, a jeśli, to tylko tych drzew, które sprowadzone zostały stosunkowo wcześniej i w miarę szybko rozpowszechniły się, jak np. akacja (Robinia) i kasztan (Aesculus).

Akacja (z łac. *acacia*) to powszechnie używana, potoczna nazwa grochodrzewu, robinii akacjowej (*Robinia pseudoacacia*). Jest to pochodzące z Ameryki Pn. drzewo lub krzew hodowane w Europie jako drzewo ozdobne. W Polsce uprawiane od dawna, często sadzone wzdłuż dróg. Dostarcza też trwałego i cennego drewna. Prawdziwa akacja – drzewo rosnące w tropikach Afryki i Australii – w Polsce nie występuje⁴. Wyraz pojawił się po raz pierwszy w XVI w. w *Herbarzu Marcina z Urzędowa*, ale tylko dla określenia mimozy afrykańskiej. Knapski go nie notuje, u Lindego w znaczeniu grochodrzewu⁵.

Zebrany przeze mnie materiał onomastyczny⁶ zawiera 22 nazwy pochodne od bazy akacja, z tego tylko 2 obiekty zamieszkałe: *Akacja* i *Akacyjki* (2 cz. wsi kalis.). Pozostałe to terenowe nazwy lądowe (pola, lasy, drogi, wzgórza): *Akacja kalis.*, *Akacje lesz.* (2), *pozn.*, *rad.*, *W Akacjach lesz.*, *Akaczyniec pozn.*, *Akacyjki pozn.* (3), *kalis.*, *lesz.* (2), *Pod Akacyjkami lesz.*, *Akacka elbl.*, *Droga Akacyjowa lesz.*, *Akacyjowa Górka tor.*, *Akacyjowy Sad pil.*, *Dukt Akacyjowy kal.* oraz hybrydalna pol.-niem. nazwa ter. z oleskiego *Akacjenlusch* 1922. Wszystkie nazwy nowe, mające poświadczenia dopiero z XX w.

Kasztan (z łac. *Castanea* przez niem. *Kastanie*) oznacza zwykle kasztanowiec (*Aesculus hippocastanum*), właściwy kasztan jadalny (*Castanea sativa*) oraz owoce obu tych drzew. Kasztan jadalny znano u nas, a nawet hodowano już w średniowieczu⁷; nazwa *kasztan* poświadczona jest w XVI w. u Mączyńskiego, Reja, Falimirza. U Mączyńskiego występuje też zestawienie *kołący, kosmaty kasztan* prawdopodobnie na określenie kasztanowca⁸. Uprawa kasztana jadalnego została u nas zaniechana, obecnie można spotkać pojedyncze egzemplarze drzewa w parkach, nazwa upowszechniła się dla kasztanowca – pospolitego drzewa ozdobnego, pochodzącego z Półwyspu Bałkańskiego. Jego kora, kwiaty i nasiona stanowią surowiec leczniczy, wykorzystywane jest też drewno⁹.

Nazwa tego okazałego drzewa (25–30 m wys.) stała się jednak podstawą nielicznych toponimów; głównie terenowych: *Kasztan gd.*, *Pod Kasztanem*

⁴ Por. *Mala encyklopedia leśna*, Warszawa 1982, s. 10, 601.

⁵ Podaję za *Słownikiem polszczyzny XVI w.*

⁶ Materiał zaczerpnięty z kartoteki *Słownika polskich wyrazów toponimicznych* w Pracowni Onomastycznej WSP w Opolu, uzupełniono kartoteką własną przygotowaną dla opracowania polskich toponimów związanych ze światem roślin.

⁷ J. Rostafiński. *Symbola ad historiam naturalem medii aevi*, Kraków 1900, t. 1, s. 138–139.

⁸ Podaję za: F. Sławski. *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Kraków 1956–1965, t. 2, s. 97.

⁹ *Mala encyklopedia...*, s. 273.

kiel., *Kasztanek* pozn., *Kasztanka* przys. kat., ter. kat., *Kasztanki* kiel., *Kasztanowa* opol., biel., kalis., przem. i cz. wsi pil., *Kasztanowa Droga* kat., chełm., *Kasztanówka* kat. i os. suw., *Kasztany* 3 cz. wsi kalis., włoc., lub., 8 ter. lesz. (2), sier., pil., ciech., kon., biał., rzesz., płoc., *Kaszańska Kolonia* cz. wsi sier. Ogółem odnotowano więc 28 nazw – 7 dla części wsi, pozostałe dla pól, lasów i dróg (7 nazw). Również akacja stała się podstawą 3 nazw dróg. Ma to związek z realiami topograficznymi, ze zwyczajem obsadzania dróg tymi drzewami. Odroślinne charakteryzujące nazwy dróg są częste¹⁰.

Te dwie ogólnopolskie, zapożyczone ok. XVI w. nazwy sprowadzonych do Polski drzew znalazły niewielkie, ale wyraźne odzwierciedlenie w nazewnictwie geograficznym, zwłaszcza w mikrotoponimii. Ale też drzewa te szybko rozpowszechniły się poza ogrodami i parkami, gdzie je pierwotnie uprawiano, weszły na stałe w krajobraz Polski i mogły motywować powstające nazwy własne (por. *Kasztanki* – pole wsi Pietrowice kiel., jeszcze przed II wojną na skraju rosły dwa potężne kasztanowce¹¹). Nazwy innych sprowadzanych drzew i krzewów sporadycznie stawały się bazą nazw geograficznych. Od XVII w. znany jest np. wyraz *jaśmin* (u Knapskiego *jaźmin*) – pożyczka z arab. *jāsmīn*, przez łac. nazwę botaniczną *jasminum* (por. niem. *Jasmin*)¹² dla pospolitego obecnie krzewu ozdobnego o białych wonnych kwiatach (*Philadelphus coronarius*). Tylko nazwa jednej części wsi z nim się wiąże: *Jaśminówka* skier. (XX w.). Już w XVI w. wymieniana jest uprawiana powszechnie do dziś *morela* (*Armeniaca vulgaris*), ze średn. łac. *amarellum*, *merula* (niem. *Marillen*)¹³. W kartotece mam ją poświadczoną tylko trzykrotnie: *Morele* cz. wsi płoc., cz. m. włoc., *Morella* nie zidentyf. wś wymieniana w *Słowniku polszczyzny XVI w.* Już u Stanka wymieniona jest *morwa* (*Morus L.*) – krzew lub drzewo ozdobne pochodzące z Azji wsch. i pd., którego owoce służą za pokarm gąsienicom jedwabników, a drewno używane jest w meblarstwie. Poświadczona tylko w mikrotoponimii: *Morwy* kat., *Od Morwi* sier., *Pod Morwami* tarn.

Znacznie częściej przenikały natomiast do toponimii zapożyczone nazwy drzew i krzewów rosnących na obszarze Polski od najdawniejszych czasów. Nazwy te, jak i oparte na nich toponimy, są ściśle ograniczone geograficznie. Z braku miejsca przedstawione zostaną tylko wybrane.

Pospolitym drzewem liściastym lasów łęgowych, od średniowiecza też masowo wysadzanych przy drogach i w parkach jest topola (*Populus*). Na terenie kraju funkcjonują też dwie zapożyczone nazwy topoli: *sokora* (też *sokor*, *sokór*) oraz *papla* (też *papel*, *paplina*, *pepla*).

¹⁰ Por. E. Rzetelska-Feleszko, *O nazwach dróg*, „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”, 1984, 22, s. 133–143.

¹¹ K. Piszczakowa, *Nazwy terenowe i antroponimia wsi Piotrowice k. Kazimierzy Wielkiej*, „Onomastica” 1981, 26, s. 130.

¹² Sławski, *Słownik etymologiczny...*, s. 254.

¹³ A. Brückner, *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Warszawa 1970, s. 344.

Sokora występuje zwarcie na dużym obszarze centralnowschodnim objętym linią Tomaszów Lub.–Mińsk Maz.–Gostynin–Augustów, a poza tym od Radomska do Skierniewic. Wszędzie oboczna jest z topolą¹⁴. Jest pożyczką ruską (por. ukr. osokor, osokir, brus. jasokor). Stała się podstawą tylko 5 nazw: *Sokora* skier., *Pod Sokorą* st. warsz., *Sokorzyna* biał., *Sochora* płoc., *W Sochorze* płoc. W dwóch ostatnich nazwach widoczna jest zmiana *-k- > -ch-*. Nazwa stawu *W Sochorze* jest relacyjna w stosunku do n. przysiółka *Sochora*. Pozostałe to nazwy terenowe.

Papla (z niem. Pappel) jest nazwą północnopolską, na Kaszubach (bez Słowiańszczyzny), na pograniczu Warmii i Mazur występuje jako jedyna. Główny obszar występowania ciągnie się na północ od linii Wyrzysk–Wąbrzeźno–Inowrocław–Włocławek–Olecko¹⁵. W nazewnictwie pojawia się głównie w nazwach terenowych, częściowo wodnych (nazwy toni wodnych): *Papla* gd. (3), olsz., *Na Papłę* gd., bydg., *Pod Papłę* cz. wsi bydg., *Paple* gd. (2), *Papelki* gd. (2), bydg., *Papliń* suw., *Papłowy* bydg., może też *Paplin* wś ciech., choć nie wykluczone, że to nazwa dzierzawcza od n. os. **Papla*, nie notow. w SSNO (por. *papla* 'gadula'). Ogółem 14 nazw, w tym tylko 2 obiekty zamieszkałe. Wszystkie nazwy nowsze, poświadczone dopiero w XX w. Dla porównania podamy, że nazw opartych na rdzeniu *topol-* jest ok. 200.

W naturalnym krajobrazie Polski od najdawniejszych czasów występował też jałowiec (*Juniperus*), tworzący wraz z leszczyną podszycie w lasach mieszanych i liściastych. Zależnie od gatunku jest to drzewo lub krzew, którego owoce wykorzystywane są w przemyśle spożywczym, farmaceutycznym i perfumeryjnym. Wyjątkowo okazałe jałowce rosną na terenie Warmii i Mazur. Tam też bywa on pospolicie nazywany kadykiem, co uznawane jest za wpływ strpus. *kadegis* lub stlit. *kadagys*¹⁶. Wyraz *kadyk* używany jest na zwartym terenie na północ od linii Kwidzyn–Brodnica–Mława–Pisz–Augustów–Olecko. Na lewym brzegu Wisły w okolicy Starogardu i Tucholi, gdzie bywa uznawany raczej za pożyczkę niemiecką¹⁷. Z tego terenu pochodzi też 18 nazw, najstarsza poświadczona już w XIV w., przeważnie są to nazwy terenowe, lądowe i wodne, tylko 6 nazw części wsi: *Kadyczka* elbl., *Kadik* 1818 gd., *Kadyk* 1379 olsz. (2), elbl., *Na Kadyk* olsz. (2), *Kadyki* 4 cz. wsi ciech., olsz. (2), elbl., 1 ter. elbl., *Kadykowo* 2 cz. wsi olsz., 1 ter. olsz., *Kadykowa Góra* olsz., *Kadykowa Górka* elbl., + *Kadigs* suw.

¹⁴ *Mały atlas gwar polskich*, t. 7, Wrocław 1964; K. Nitsch, E. Mrozówna-Ostrowska, *Mazowieckie wyrazy przyrodnicze. 1. Sokora 'populus nigra' lub 'populus alba'*. [w:] *Wybór pism polonistycznych*, Wrocław 1955, t. 2, s. 109–111.

¹⁵ Por. *Mały atlas gwar polskich*, s. 53.

¹⁶ W. Cienkowski, *Kadyk - warmińsko-mazurska nazwa jałowca*, „Poradnik Językowy” 1963, s. 5–6.

¹⁷ Por. J. Tyborczyk, *Południowa granica zasięgu wyrazu kadyk 'jałowiec'*, „Poradnik Językowy” 1964, z. 6.

Nazwą północnopolską jest też *dana* 'świerk, *Picea excelsa*', zapożyczona z dolnoniem. odpowiednika niem. *Tanne*¹⁸. Stała się bazą 14 nazw z woj. gdańskiego: *Dana* 1849 2 przys., *Danka*, *Danki*, *Miąskowe Danki*, *Pod Dankami*, *Na Danki*, *Danowiec*, *Danowe Lasy*, *Danowy Las* 1799, *Danówek*, *Górne Dany*, *Na Dany*, + *Danuki* przys.¹⁹. Również ta nazwa ujawniła się głównie w anojkonimii, tylko 3 obiekty zamieszkałe oparte są na bazie *dana*.

Jak widać, zapożyczone nazwy drzew pojawiają się w toponimii rzadko. Natomiast więcej i bardziej urozmaiconego materiału onomastycznego dostarczają odziedziczone z prasłowiańszczyzny nazwy drzew, ale o obcej postaci fonetycznej, np. *smrek*, *czereńcha*, *czereśnia*. Dla przykładu przedstawiona zostanie baza *smrek*²⁰.

W południowej Małopolsce, a też w pd.-wsch. części Śląska, *świerk* (niekiedy *modrzew*) bywa określany mianem *smrek* (też *smerek*, *smyrek*, *smrok*). Jest to pożyczka ze słowackiego *smrek*, rodzimej polskiej formy ps **sm̥rkъ*//**smerkъ* nie ma. *Smrek* pojawia się po raz pierwszy już u Stanki w 1472 r. Formę *smerek* tłumaczy się wpływem ukraińskim lub też jako *smrek* z wtórnym *-e*²¹. Wyraz ten stał się podstawą wielu nazw: *Smereczek* nsąd., *Smereczki* nsąd. (3), *Przy Smereczkach* nsąd., *Smereczne* 1589 wś krośn., *Smerecznik* nsąd. (7), *Pod Smerecznik* nsąd., *Smereczny* 1786 krośn., *Smereczyna* cz. wsi zam., 4 ter. zam., *Smereczyna* XIX biel., *Smereczyny* 1846 nsąd., *Smerek* 1529 wś krośn., 3 ter. krośn., *Smereki* cz. wsi przem., *Smerekowica* krośn., *Smrekowica* nsąd., *Smerekowiec* (1581 *Smrokowiec*) wś nsąd., *Smrekowiec* biel. (2), krośn. (2), nsąd., *Smereków Mały* cz. wsi biel., *Smereków Wielki* i *Mały* biel. (2), *Smerekówka* cz. wsi biel., 3 ter. biel., nsąd., *Smrecka Góra* przem., *Nad Smrechkami* nsąd., *Pod Smrechkami* nsąd., *Smrezniki* cz. m. nsąd., *Smereczyna* 2 cz. wsi przem., 3 ter. przem. (2), nsąd., *Hala Smereczyny* nsąd., *Za Smereczyną* os. nsąd., *Smereczyny* nsąd. (2), *Smereczyńska Przełęcz* nsąd., *Smereczyński Staw* XIX nsąd., *Smereczyński Wierch* nsąd., *Smreki* krośn., *Rzadkie Smreki* nsąd., *Dwa Smreki* nsąd., *Nad Smrekami* nsąd., *Pod Smrekami* nsąd., przem., krośn., *Pod Smreki* krośn., *Przy Wilkowskich Smrekach* nsąd., *Smrekowa* XIX nsąd., *Smrekowina* XIX nsąd., *Smroków* 1236 wś m. krak., *Smroki* krośn. Ogółem 76 nazw, z tego 4 nazwy wsi oraz 7 części wsi, z których jedna (*Smereczyna*) spoza terenu zwartego występowania formy *smrek*//*smerek*, a mianowicie z woj. zamojskiego, pod wpływem ukr. Pozostałe nazwy to głównie określenia lasów, pól, gór, rzadko strumieni.

¹⁸ B. Sychta, *Słownik gwar kaszubskich na tle kultury ludowej*, Wrocław 1967–1976, t. 1, s. 188.

¹⁹ E. Breza (*Toponimia powiatu kościerskiego*, Gdańsk 1974, s. 37) uznaje za nazwę topograficzną od *dana* 'świerk', n. os. **Danuk* na tym terenie jest niemożliwa.

²⁰ Toponimy pochodne od bazy *czereńcha* opracowano oddzielnie. Por. K. Kwaśniewska-Mżyk, *Nazwy czereńchy w polskiej toponimii, IX Slovenská Onomastická Konferencia*, Nitra 26–28.06.1985.

²¹ K. Nitsch, *Jodla, świerk, smrek*, [w:] *Wybór pism polonistycznych...*, s. 118–123.

Nazwy drzew i krzewów porastających obszary Polski mają zdecydowanie rodzimy charakter, stanowią przeważnie dziedzictwo prasłowiańskie w zasobie leksykalnym polszczyzny. Rozwój kultury materialnej spowodował wprowadzenie do upraw nowych gatunków, ale tylko niektóre z nich stały się motywem dla nazw własnych, np. *akacja*, *kasztan*. Gatunki sprowadzone później lub nie wykraczające poza ogrody i parki (np. platan) w toponimii nie istnieją. Wyraźniejszą grupę stanowią nazwy geograficzne motywowane zapożyczonymi nazwami roślin od dawna dziko rosnących na terenie Polski, np. *papla*, *kadyk*, *czereemcha*, *smrek*. Nazwy te są ograniczone terytorialnie, w zasadzie nie wychodząc poza obszar, w którego dialektach dana nazwa jest używana.

Zapożyczone nazwy drzew i krzewów stały się podstawą niewielkiej grupy nazw własnych. Zaprezentowany materiał to ok. 170 toponimów. Nie jest to co prawda całość interesującego nas tu nazewnictwa, ale jego zdecydowana większość (ponad 90%). Dla porównania można podać, że np. *lipa* stała się bazą dla ponad 500 nazw miejscowych i parokrotnie większej liczby mikrotoponimów.

Toponimy oparte na zapożyczonych nazwach drzew i krzewów należą wyraźnie do młodszej warstwy nazewnictwa, powstałej po XVIII w., a nawet dopiero w XX w. Tylko dwie nazwy (*Kadyk* – jez., *Smroków* – wś) ujawniły się przed XV w., a trzy w XVI w. (*Smerek*, *Smreczne*, *Smerekowiec*). W ogromnej większości są to nazwy terenowe – lasy, pola, wzgórza, jeziora i rzeczki (ok. 82%) oraz nazwy małych obiektów zamieszkałych, części wsi, przysiółków, kolonii (ok. 15%), niecałe 3% to nazwy obiektów samodzielnych.

Topographica oparte na nazwach roślin pochodzą albo od nazw obszarów zadrzewionych (*Smreczyna*), albo od nazw drzew (*Kasztan*, *Kasztanek*). Motywacja semantyczna, jaka służy tworzeniu tych nazw, polega na wybraniu z otaczającej rzeczywistości jakiegoś charakterystycznego drzewa, krzewu czy grupy drzew, których nazwa staje się podstawą toponimu. Tego rodzaju nazwy mają więc motywację naturalną, znajdującą uzasadnienie w realiach terenowych²².

Nazwy topograficzne powstają zazwyczaj przez proste przeniesienie apelatywów topograficznych do kategorii nazw, a więc *akacja* → *Akacja*, *smreczyna* → *Smreczyna*. Większość zaprezentowanych nazw powstała właśnie w wyniku takiej derywacji semantycznej, bez zmian formalnojęzykowych. Są to nazwy równe nazwie rośliny w l. pojedynczej lub mnogiej: *Akacja*, *Akacje*, *Kasztan*, *Kasztany*, *Morele*, *Morwy*, *Sokora*, *Papla*, *Paple*, *Dana*, *Górne Dany*, *Smerek*, *Smrek*, *Kadyk*, *Kadyki*, a także toponimy równe różnym odnotowanym

²² Por. E. Rzetelska-Feleszko, *Semantyczne motywacje nazw geograficznych*, „Zeszyty Naukowe Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Gdańskiego”, *Prace Językoznawcze* 1988, 8, s. 81–82.

w słownikach derywatom słowotwórczym topoosnowy: *Akacyjki, Akacja, Akacja, Akacjowa, Akacjowy, Kasztanek, Kasztanki, Kasztanowa, Sokorzyna* (por. *sokorzyna* 'lasek topolowy' SW), *Papelki* (por. *papelka* 'mała papla' Sychta), *Papłowy, Danka, Danki*, (por. *danka* dem. od *dana* 'świerk', 'las, zagajnik świerkowy' Sychta), *Kadykowo* (*kadykowy* 'jałowcowy' SW), *Smreczek, Smreczek, Smreczyna, Smreczyny, Smrekowa*.

Pozostałe nazwy powstały w wyniku derywacji nazewniczej z wykorzystaniem formantów: *-ka: Akacka, Kadyczka; -ówka: Kasztanówka, Jaśminówka, Smrekówka; -(owi)ec: Smrekowiec; -(yni)ec: Akaczniec, -nik: Smrecznik, Smrecznik; -ina: Smrekowina, -(ow)ica: Smrekowica, -uk: Danuki; -in: Paplin; -sk-: Kasztańska Kolonia, Smrecka, Smreczyński, -n-: Smreczne*. Zestaw wykorzystanych sufiksów jest – jak widać – ubogi. Są to formanty typowe dla nazw odroślinnych o znaczeniu głównie przestrzenno-strukturalnym, niekiedy zbiorowym²³. Zwraca uwagę, że w zasadzie tylko *smrek//smrek* stał się podstawą rozbudowanego gniazda derywacyjnego. Nieliczne nazwy mają postać wyrażen przyimkowych: *Pod Akacyjkami, Pod Kasztanem, Na Kadyk, Na Danki, Pod Paplę* itd. Są to typowe dla nazw terenowych nazwy lokalizujące lub kierunkowe (*Na Paplę*).

Krystyna Nowik

ENTLEHNT E BAUMBEZEICHNUNGEN IN DER POLNISCHEN TOPONYMIE

Der Aufsatz behandelt die in historischer Zeit von entlehnten Baumbezeichnungen abgeleiteten Toponyme, wobei die ersteren gemeinpolnischen, wie *akacja* (Akazie), *jaśmin* (Jasmin), *Kasztan* (Kastanie), *morela* (Aprikose), bzw. regionalen Charakter – *kadyk, papla, smrek* – haben können. Die genannten Toponyme gehören zur jüngeren Namensschicht; sie sind meist im 19. und 20. Jh. entstanden, und mit Ausnahme gemeinpolnischer Baumbezeichnungen (*akacja, kasztan*) sind sie regional begrenzt, also gehen nicht über das jeweilige Dialektgebiet hinaus. Das sind meist Flur-, Feld-, Wald- und Wegnamen. Die meisten von ihnen sind durch einfache kategoriale Transposition der Appellativa in Eigennamen entstanden: *akacja – Akacja, smreczyna – Smreczyna*. Die auf Derivationswege entstandenen Namen enthalten vornehmlich Suffixe *-(ów)ka, -(owi)ce, -(ow)ica, -ina, -nik, -sk-, -n-*, die typisch für Raum- bzw. Sammelnamen sind.

²³ Por. A. Bańkowski, *Rzeczowniki zbiorowe od nazw drzew w toponimii polskiej*, „Język Polski” 1972, s. 281–286; M. Łesiów, *Terenowe nazwy własne Lubelszczyzny*, Lublin 1972, s. 86–119.